

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 6. oktober 2004 i

sag nr. BS 82/2004:

Politimesteren i Gråsten
Haderslevvej 52
6200 Aabenraa
mod

Politiassistent **Sagsøgte**
Adresse

Under denne sag, der er anlagt den 22. januar 2004 har sagsøgeren, Politimesteren i Gråsten, påstået sagsøgte, politiassistent **Sagsøgte** tilpligtet at betale sagsøger 29.155,48 kr. med tillæg af rente af 27.602,71 kr. fra den 23. maj 2003 til betaling sker samt at betale 2.000 kr. i udenretlige inddrivelsesomkostninger. Beløbet udgør regreskrav for en erstatning, som er udbetalt af Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.

Dommen er udfærdiget uden fuldstændig sagsfremstilling, jfr. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Der er afgivet partsforklaring af sagsøgte.

Sagens nærmere omstændigheder:

Ved anklageskrift af 16. oktober 2001 blev sagsøgte tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244, ved den 14. april ca. kl. 21.50 ved parkeringspladsen ud for Grænsehallerne i Kruså at have slået **Forurettede** i ryggen/siden flere gange med en politistav. En kollega til sagsøgte blev tiltalt for vold ved på samme måde at have slået **Forurettede** med en Maglite-lygte.

Ved Gråsten rets dom af 11. december 2001 blev sagsøgte idømt en betinget dom uden straffastsættelse, medens medtiltalte blev frifundet. I dommens præmisser anføres:

"Det lægges til grund,

at lyden fra udstødningen fra **Forurettedes** bil var egnet til at skærpe be-

- tjentens opmærksomhed for at sikre tilstrækkelig ro og orden på pladsen til hallen, hvortil der løbende ankom mange unge mennesker,
- at tiltalte 2 ... (sagsøgtes kollega)... på denne baggrund og efter hans vurdering af hastigheden på bilen fandt anledning til at stoppe den,
- at tiltalte 2 gik hen mod bilen med lygten blinkende mod asfalten og bilen for at signalere, at føreren skulle standse,
- at føreren ikke har observeret dette,
- at der herefter skete en påkørsel af tiltalte 2, der fløj gennem luften,
- at tiltalte 2 kom til skade,
- at tiltalte 2 efter flyveturen omgående henvendte sig til føreren og befalede denne at stige ud af bilen,
- at føreren, der var ædru, ikke havde bemærket, at han havde påkørt nogen, og ikke umiddelbart for de tiltalte så ud til at ville stå ud af bilen, og at begge betjente herefter trak føreren ud af bilen.

Retten lægger til grund, at begge tiltalte har haft til hensigt at foretage en lovlig anholdelse af en person, som for dem fremstod farlig.

Det er uvist, om og i hvilket omfang føreren har gjort modstand, men det kan ikke afvises, at de tiltalte har opfattet det sådan - muligvis fordi føreren ikke var kommet helt fri af sikkerhedsselen. Det lægges til grund, at begge de tiltalte i forbindelse med, at føreren blev hevet ud af bilen, på denne baggrund har tildelt den pågældende flere slag. Retten mener ikke, at der på dette tidspunkt foreligger forsæt for nogen af de tiltalte til at begå vold. Det lægges til grund, at de tiltalte opfattede det således, at der forsætligt skete en påkørsel af tiltalte 2, og at de første slag er tildelt i den hensigt at gennemføre en lovlig anholdelse.

Efter den af ..... afgivne forklaring, der er fremkommet meget sikker sammenholdt med de øvrige forklaringer, lægger retten til grund, at føreren er blevet slået af tiltalte [redacted] Sagsøgte et par gange med staven, medens føreren lå ned, og i al fald ikke dér kunne udøve nævneværdig modstand. Retten lægger til grund, at det på dette tidspunkt måtte have stået [redacted] Sagsøgte klart, at disse slag ikke var nødvendige for at gennemføre anholdelse.

Retten finder det bevist, at tiltalte 1 er skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet.

Straffebestemmelserne er straffelovens § 244.

Ved strafudmålingen lægger retten afgørende vægt på, at tiltalte 1 - Sagsøgte - har været overordentligt chokeret som følge af, at han overværede påkørslen af en kollega, og at dette har været baggrunden for den hårdhændede behandling af føreren, mens denne lå ned....."

Det fremgår af retsbogen for 28. november 2001, at Forurettedes bistandsadvokat fremlagde en foreløbig erstatningsopgørelse. Sagsøgtes forsvarer protesterede både mod ansvarsgrundlaget og opgørelse af kravet, og på den baggrund erklærede bistandsadvokaten sig indforstået med, at spørgsmålet om erstat-

ning blev udskudt til civilt søgsmål.

Forurettede blev undersøgt på skadestuen på Sønderborg Sygehus den 14. april 2001 kl. 23.07. Af politiattesten fremgår bl.a., at der fandtes trykømhed svarende til tomtapperne Th1/Th12 uden udstråling. Der var ingen patologiske reflekser og normale ledbevægelser. Huden havde overalt pæne farver. På ryggen sås 3 mærker:

- "1). Parallelle røde striber horisontalt forløbende over lændehvirvelsøjlen ... i højden af hoftekammen horisontalt ...
- 2). Rødme i højden af torakolumbale overgang lige over tomtapperne ...,
- 3). Moderat rødme med diskret hudafskrabning.. svarende til nederste 1/3 af ribbent ... på bage aksillærlinie. Ellers ingen hudforandringer, især ikke på ballerme ... eller andre steder på rygområdet. Smerterne angives stort set i hændelse til ovennævnte hudforandringer.

I øvrigt fuldstændig upåfaldende objektiv undersøgelse inklusiv neurologisk status."

En røntgenundersøgelse viste intet abnormt, og lægen forventede hverken forbigående eller varige men eller forbigående arbejdsudfygtighed.

Af journal fra Jels Klinikhus fremgår, at **Forurettede** af sin praktiserende læge blev sygemeldt fra 14. april - 10. maj som sengeliggende og derefter som oppegående fra 10. - 21. maj. Forurettede blev herefter tilmeldt anden lægepraksis, indtil han igen kom på klinikken i Jels den 15. oktober. Fra den dato blev han sygemeldt til 1. november, hvor han delvist genoptog arbejdet.

Af journal fra lægehuset i Gråsten fremgår bl.a., at **Forurettede** havde været sygemeldt siden episoden. Han havde været i behandling ved kiropraktor og psykolog. Han havde lige påbegyndt arbejde, men var blevet fyret. Såvel i notater for juni og august klagede **Forurettede** over rygsmerter.

Ifølge notat fra **Forurettedes** arbejdsgiver blev han ansat som medhjælper den 1. marts 2001 med månedlig løn på 9.000 kr. samt kost og logi. Fra 1. maj kunne han have fået 11.000 kr. og fra 1. august 14.500 kr.

Bistandsadvokaten fremsatte overfor voldsofferenævnet krav om erstatning, og i skrivelse af 6. juni 2002 fra nævnet til advokaten anføres:

"Ved skrivelse af 26-03-2002 besluttede nævnet at anse Deres klients tilskadekomst den 14-04-2001 for omfattet af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Nævnet anførte dog samtidig, at Deres klients skader i et vist omfang kunne være en følge af den lovlige magtanvendelse, for hvilken nævnet ikke kan yde erstatning, jf. § 1 i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Nævnet anmodede Dem derfor om at indsende lægeerklæring, der nærmere redegjorde for årsagssammenhængen mellem den vold, skadevolder var dømt for og de nuværende skader samt for, hvilken betydning den forudgående magtanvendelse kunne antages at have haft på Deres klient skade.

Nævnet har herefter modtaget lægeerklæring af 19-04 og 14-05-2002.

Ingen af disse erklæringer gør imidlertid efter nævnets opfattelse på tilstrækkelig vis rede for årsagssammenhængen mellem den vold, skadevolder var dømt for og de nuværende skader samt for, hvilken betydning den forudgående magtanvendelse kunne antages at have haft på Deres klients skade.

Nævnet har herefter skønsmæssigt lagt til grund, at halvdelen af den skade, der er påført Deres klient, kan tilskrives den vold, skadevolderen er dømt for og har på den baggrund besluttet at tilkende Deres klient godtgørelse og erstatning med halvdelen af det opgjorte og dokumenterede krav....."

Nævnet tillagde herefter **Forurettede** godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, medicinudgifter, kiropraktorbehandling, fysioterapibehandling, personlige effekter samt lægeerklæring med i alt 22.602,71 kr. Den 26. juni 2002 blev **Forurettede** tillagt erstatning for udgifter til advokatbistand på 5.000 kr.

Ved afgørelserne indstillede nævnet, at der blev gjort regres mod sagsøgte. Ved skrivelse af 29. oktober 2002 anmodede sagsøgeren sagsøgte om en udtalelse, forinden der blev taget stilling til spørgsmålet om regres. Efter en korrespondance mellem parterne meddelte sagsøger den 23. april 2003, at der ville blive gjort regres.

Procedure:

Sagsøgeren har til støtte for påstanden anført, at Gråsten Rets dom må tillægges retskraft. Efter denne er sagsøgte dømt for vold efter straffelovens § 244, og det må anses for utvivlsomt, at han herved har handlet culpøst og derfor er erstatningsansvarlig for de skader, som **Forurettede** pådrog sig. Efter voldsofferlovens § 17 er der adgang til regres for den erstatning, som staten udbetaler efter § 1. Det er voldsoffermønnet, der træffer afgørelse om udbetaling af en erstatning, og denne afgørelse er ikke bindende for skadevolder, der ikke har partsstatus. Efter en cirkulæreskrivelse til politiet om forretningsgangen vedrørende udbetaling af sådan erstatning, er det Politimesteren, der rent praktisk foretager udbetalingen og afgør spørgsmålet om regres.

For så vidt angår de enkelte erstatningsposter bemærkes, at de har støtte i almindelig erstatningsretlige regler, jfr. voldsofferlovens § 6 a og erstatningsansvarsloven. Kravet på svie og smerte har støtte i ovennævnte lægeerklæringer, og retten må i den henseende nå samme resultat som nævnet. Hvad angår tabt arbejdsfortjeneste har sagsøgte bestridt dokumentationen herfor uden nogen nærmere redegørelse. Det må i forbindelse med erstatningspåstanden tages i betragtning, at slag på en liggende person med en politistav er egnet til at skabe skader. Udgiften til advokat må anses som rimelig og nødvendig og tilkendt i overensstemmelse med sædvanlig praksis.

Vedrørende årsagsforbindelsen har sagsøgeren anført, at denne er sandsyn-

liggjort, og at det herefter må være sagsøgte, der skal modbevise en sådan. Efter retspraksis er skadelidtes bevisbyrde lempeligt, særligt ved klar culpa. Forud for den ulovlige magtanvendelse havde der været en lovlig magtudøvelse og nævnets skøn bør lægges til grund ved afgørelsen af sagen. Sagsøgte kan ikke påberåbe sig erstatningsansvarslovens § 23 stk. 1. Den eneste grund til, at sagsøgeren har forestået udbetalingen, er den administrative tilrettelæggelse af sagsbehandlingen. Det er således ikke sket som sagsøgtets arbejdsgiver. Politifolk, der udøver vold, skal ikke stilles anderledes end andre voldsmænd, og det er ikke rimeligt at lade nogen anden end sagsøgte bære følgerne af hans handlinger. Erstatningsansvarslovens § 24 kan ikke finde anvendelse under hensyn til ansvarets beskaffenhed. Der er ikke anført nogen økonomiske forhold hos sagsøgte, der skulle kunne begrunde en lempelse efter denne bestemmelse.

Sagsøgte har til støtte for påstanden anført, at dommen i straffesagen må lægges til grund, og efter denne er der ikke angivet noget konkret om slag mod ryggen. Det må tages i betragtning, at nævnet opfordrede **Forurettede** advokat til at indhente lægeerklæringer om den lovlige magtanvendelses betydning for skaden. Lægeerklæringerne herom er indhentet, men ikke fremlagt under sagen, og nævnet angiver ikke andet end, at de ikke er tilfredsstillende og herefter tilkender man ½ erstatning. Det må siges at være et løst skøn på udokumenteret grundlag. Der er herefter ikke ført det nødvendige bevis for en årsagsforbindelse, og voldsofferlovens § 17 er blot en bestemmelse om indtræden i krav, hvis et sådant eksisterer. Erklæringerne fra Lægehuset er alene en angivelse af, hvad den konsultationssøgende har oplyst.

Med hensyn til de enkelte poster har sagsøgte anført, at der ikke er nogen dokumentation for den lægelige nødvendighed af medicinudgifter. Der er ikke tilstrækkeligt dokumentation for godtgørelsen for svie og smerte, og der er ingen dokumentation for tabet af personlige effekter. Udgifterne til lægeerklæringer burde være omfattet af anklagemyndighedens omkostninger til straffesagen. Det er tillige påfaldende, at nævnet angiver, at erklæringerne ikke er tilfredsstillende. Den strafbare handling blev foretaget i april 2001, og sagen blev først domsforhandlet i slutningen af november. Der har derfor været rigelig tid til, at bistandsadvokaten kunne fremskaffe den nødvendige dokumentation for kravet, og i den forbindelse kunne der være tillagt salær under adhæsionsprocessen. Med hensyn til den tabte arbejdsfortjeneste foreligger ingen oplysninger om årsagen til, at **Forurettede** standsede i sit job. Endelig må det for så vidt angår **Forurettede** egen skyld tillægges stor betydning, at sagsøgte som angivet i dommen oplevede en påkørsel af en kollega.

Såfremt retten måtte komme frem til, at der er årsagsforbindelse mellem slag og skade, må det lægges til grund, at skaden skete under tjeneste for sagsøgeren, for hvilken sagsøger hæfter. Sagsøgte kan ikke afvise, at han kom til at handle culpøst. Sagsøgte har hele tiden protesteret mod erstat-

ningskravet. Med hensyn til dette bør sagsøgeren være stillet, som om kravet er stillet til arbejdsgiveren, hvorfor spørgsmålet om regres skal afgøres efter erstatningsansvarslovens § 23 stk. 1. Med hensyn til den udviste skyld må der sondres mellem en strafferetlig bedømmelse og en culpabedømmelse. Der var tale om en påkørsel og en efterfølgende lovlig anholdelse. Som anført i dommen var baggrunden for sagsøgte hårdhændede behandling af **Forurettede** at han var i chok og på den baggrund bør der ikke kunne gøres regres. Endvidere er der baggrund for lempelse og bortfald af erstatningsansvaret i erstatningsansvarslovens § 24. Sagen har haft betydelige personlige konsekvenser for sagsøgte og økonomiske krav oven i dette ville virke urimeligt tyngende.

Retten bemærkninger:

Som anført af parterne må Gråsten Rets dom lægges til grund ved bedømmelse af sagen.

Herefter fandt sagsøgte kollega med rimelighed anledning til at standse den bil, som **Forurettede** førte. I den forbindelse skete en påkørsel af kollegaen, hvorefter såvel denne som sagsøgte ville foretage en lovlig anholdelse. De "hev" **Forurettede** ud af bilen, og i den forbindelse blev han tildelt "flere slag". Medens **Forurettede** efterfølgende lå ned, slog sagsøgte ham "et par gange med staven". Det anføres videre i dommen, at sagsøgte var "overordentligt chokeret".

Det er ud fra dommens præmisser sammenholdt med oplysningerne i politiattesten og det iøvrigt oplyste ikke muligt at fastslå, i hvilket omfang de skader, som **Forurettede** pådrog sig, skyldtes den lovlige magtanvendelse eller den af sagsøgte efterfølgende udøvede ulovlige magtanvendelse. Det kan dog lægges til grund, at skader kan være påført ved sidstnævnte. Derfor er der den fornødne årsagsforbindelse mellem skade og voldsudøvelse, og ansvaret må fastsættes ud fra et skøn.

Nævnet har som anført søgt at indhente nærmere erklæringer vedrørende dette spørgsmål, men må i skrivelsen af 6. juni 2002 konstatere, at ingen af disse erklæringer - der ikke er fremlagt under sagen - på tilstrækkelig vis gør rede for årsagssammenhængen. Herefter tilkendte nævnet skønsmæssigt **Forurettede** halv erstatning.

Ud fra dommens beskrivelse af den lovlige magtanvendelse og dennes karakter set i forhold til den strafbare vold, som sagsøgte udøvede, er det ikke godtgjort, at halvdelen af skaderne kan tilskrives den vold, som sagsøgte er dømt for. Sagsøgte andel kan efter rettens opfattelse i hvert fald ikke overstige 1/3.

Forurettedes interesse som skadelidt er blevet varetaget via det offentlige i kraft

af lovgivningen om erstatning til volds ofre.

Som anført i dommen lagde retten ved strafudmålingen afgørende vægt på, at sagsøgte var overordentligt chokeret. Efter sagsøgtes forklaring har hele sagen haft såvel arbejdsmæssige (disciplinære) som personlige konsekvenser for ham.

Efter en samlet vurdering af det anførte finder retten, at der foreligger sådanne omstændigheder, at det uanset den forsætlige voldsudøvelse helt undtagelsesvist er rimeligt at lade erstatningsansvaret bortfalde, jf. erstatningsansvarslovens § 24. Derfor frifindes sagsøgte.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte frifindes for det af sagsøgeren, Politimesteren i Gråsten, fremsatte krav.

Inden 14 dage godtgør sagsøgeren sagsøgte 10.000 kr. i sagsomkostninger.

Dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Sønderborg, den 1. november 2004.

Anonymiseret Overassistent